

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023**Political Science (Optional) Paper-I****PA1 (IDS): Public Administration (IDS)****Day and Date: Monday, 04/12/2023****Total Marks: 60****Time: 11.00 AM To 1.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Which is demerit of principle of 'Red Tapism'?
a) Hierarchy b) Co-ordination c) Control d) decentralization
- 2 What we said when the administrative power is centralized in senior officers?
a) Decentralization b) Centralization c) co- ordination d) communication
- 3 What Principles can lead to increased efficiency and effectiveness in the organization?
a) Decentralization b) Centralization c) Co-ordination d) Unity of Command
- 4 What is called the component that provides advice and support to the administrative word of the organization?
a) Staff Unit b) Line Unit c) Independent Commission d) Independent Regulatory Commission
- 5 What is 'P' according to POSDCORB approach?
a) Planning b) Co-ordination c) organization d) Budget
- 6 Public Corporations is controlled by
a) Government b) Capitalist c) Directors d) Peoples
- 7 Who is the fourth branch of government?
a) Public Corporations b) Legislative c) Loksabha d) None of the above
- 8 Which of the following elements are legally like an artificial person?
a) Public Corporations b) Line Unit
c) Organization d) Independent Regulatory Commission
- 9 Due to the control of financial institutions like the World Bank and the Monetary Fund, India had to adopt the path of -----.
a) Socialism b) Capitalism c) Privatization d) Liberalization
- 10 is the first public corporation created in India in 1934.
a) L.I.C. b) Reserve Bank of India c) Damodar Valley Corporation d) Indian Airlines
- 11 Production can be manufactured with more skills and less expenses with
a) Co-operation b) Privatization c) Globalization d) Socialism
- 12 opines that function, Idealistic administrative system is Development Administration.
a) Edward Widner b) Fensode c) Montego Mary d) Goswami

- 13 Devid Osborne & Ted Gabler wrote a book 'Reventing Government' regarding New Public Management in.....
- a) 1960 b) 1970 c) 1992 d) 1980
- 14 Development Administration is the same as Public Administration What kind of science is that?
- a) Natural b) Physical c) Social d) Economic
- 15 In which decade the concept of New Public Administration was developed?
- a) 1960 b) 1970 c) 1980 d) 1990

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Principle of Hierarchy
- 2 Coordination process
- 3 Privatization in India
- 4 Features of New Public Administration

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Element of Centralization and decentralization
- 2 Explain the control of the cabinet over Public Corporation.
- 3 Write features of New Public Management
- 4 Explain the functions of the Development Administration.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain in detail the Line and Staff elements in the organization.
- 2 What is development administration? Explain the nature and scope of development administration.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 कार्याला विलंब हा कोणत्या प्रकारचा दोष आहे.?

अ) अधिकार परंपरा ब) समन्वय क) नियंत्रण ड) विकेंद्रीकरण

- 2 प्रशासकीय सत्तेचे एकत्रीकरण वरिष्ठ अधिकाऱ्याच्या ठिकाणी होणे याला काय म्हणतात?

अ) विकेंद्रीकरण ब) केंद्रीकरण क) समन्वय ड) संसूचन

- 3 संघटनेत कोणत्या तत्वामुळे प्रशासनात कार्यक्षमता व कार्यकुशलता वाढू शकते?

अ) विकेंद्रीकरण ब) केंद्रीकरण क) समन्वय ड) आद्यनैक्य

- 4 संघटनेच्या प्रशासकीय कार्याला सल्ला देणारा, सहाय्य करणारा जो घटक असतो त्याला काय म्हणतात?

अ) स्टाफ घटक ब) लाईन घटक क) स्वतंत्र मंडळ ड) स्वनियंत्रित मंडळ

- 5 POSDCORB दृष्टीकोनानुसार 'P' म्हणजे काय?

अ) नियोजन ब) समन्वय क) संघटना ड) अंदाजपत्रक

- 6 लोकनिगमांच्या कार्यावरचे नियंत्रण असते.
अ) शासना ब) भांडवलदारा क) संचालक ड) जनता
- 7 शासनाची चौथी शाखा असे कोणाला संबोधले जाते?
अ) लोकनिगम ब) कायदेमंडळ क) लोकसभा ड) यापैकी नाही
- 8 खालीलपैकी कोणता घटक कायद्याचा दृष्टीने कृत्रिम व्यक्तीप्रमाणे आहेत?
अ) लोकनिगम ब) लाईन घटक क) संघटना ड) स्वनियंत्रित मंडळ
- 9 जागतिक बँक आणि नाणेनिधी अशा आर्थिक संस्थांच्या नियंत्रणामुळे भारताच्या ----- चा मार्ग स्वीकारावा लागला.
अ) समाजवाद ब) भांडवलवाद क) खाजगीकरण ड) उदारीकरण
- 10 भारतात १९३४ साली हे पहिले लोकनिगम निर्माण करण्यात आले.
अ) आयुर्विमा महामंडळ ब) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया क) दामोदर व्हाली कॉर्पोरेशन ड) इंडियन एअर लाईन्स
- 11 मुळे उत्पादन अधिक कौशल्याने व कमी खर्चात होऊ शकते.
अ) सहकार ब) खासगीकरण क) जागतिकीकरण ड) समाजवाद
- 12 च्या मते कृतीशील, ध्येयनिष्ठ अशी प्रशासकीय व्यवस्था म्हणजे विकास प्रशासन होय.
अ) एडवर्ड विडनर ब) फेनसोड क) मॉन्टेगो मेरी ड) गोस्वाम
- 13 नवलोक व्यवस्थापना विषयीचा 'रिझर्व्हिंग गव्हर्नमेंट' हा ग्रंथ साली डेव्हिड ओसबार्न व टेड ग्याब्लेर यांनी लिहिला.
अ) १९६० ब) १९७० क) १९९२ ड) १९८०
- 14 'विकास प्रशासन' हे लोकप्रशासना प्रमाणेच कोणत्या प्रकारचे शास्त्र आहे?
अ) नैसर्गिक ब) भौतिक क) सामाजिक ड) आर्थिक
- 15 कोणत्या दशकात 'नव लोकप्रशासन' ही संकल्पना विकसित झाली?
अ) १९६० ब) १९७० क) १९८० ड) १९९०

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 अधिकार परंपरेचे तत्व
- 2 समन्वयाची प्रक्रिया
- 3 भारतातील खाजगीकरण
- 4 नवलोक प्रशासनाची वैशिष्ट्ये

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 केंद्रीकरण व विकेंद्रीकरण निश्चित करणारे घटक लिहा.
- 2 लोक निगमांवरील मंत्रिमंडळाचे नियंत्रण स्पष्ट करा.
- 3 नवलोक व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये लिहा
- 4 विकास प्रशासनाची कार्ये स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 संघटनेतील रेषा व सल्लागार घटक विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
- 2 विकास प्रशासन म्हणजे काय? विकास प्रशासनाचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 कार्याला विलंब हा कोणत्या प्रकारचा दोष आहे.?
अ) अधिकार परंपरा ब) समन्वय क) नियंत्रण ड) विकेंद्रीकरण
Option 1
- 2 प्रशासकीय सत्तेचे एकत्रीकरण वरिष्ठ अधिकाऱ्याच्या ठिकाणी होणे याला काय म्हणतात?
अ) विकेंद्रीकरण ब) केंद्रीकरण क) समन्वय ड) संसूचन
Option 2
- 3 संघटनेत कोणत्या तत्वामुळे प्रशासनात कार्यक्षमता व कार्यकुशलता वाढू शकते?
अ) विकेंद्रीकरण ब) केंद्रीकरण क) समन्वय ड) आद्यनैक्य
Option 1
- 4 संघटनेच्या प्रशासकीय कार्याला सल्ला देणारा, सहाय्य करणारा जो घटक असतो त्याला काय म्हणतात?
अ) स्टाफ घटक ब) लाईन घटक क) स्वतंत्र मंडळ ड) स्वनियंत्रित मंडळ
Option 1
- 5 POSDCORB दृष्टीकोनानुसार 'P' म्हणजे काय?
अ) नियोजन ब) समन्वय क) संघटना ड) अंदाजपत्रक
Option 1
- 6 लोकनिगमांच्या कार्यावरचे नियंत्रण असते.
अ) शासना ब) भांडवलदारा क) संचालक ड) जनता
Option 1
- 7 शासनाची चौथी शाखा असे कोणाला संबोधले जाते?
अ) लोकनिगम ब) कायदेमंडळ क) लोकसभा ड) यापैकी नाही
Option 1
- 8 खालीलपैकी कोणता घटक कायद्याचा दृष्टीने कृत्रिम व्यक्तीप्रमाणे आहेत?
अ) लोकनिगम ब) लाईन घटक क) संघटना ड) स्वनियंत्रित मंडळ
Option 1
- 9 जागतिक बँक आणि नाणेनिधी अशा आर्थिक संस्थांच्या नियंत्रणामुळे भारताच्या चा मार्ग स्वीकारावा लागला.
अ) समाजवाद ब) भांडवलवाद क) खाजगीकरण ड) उदारीकरण
Option 3
- 10 भारतात १९३४ साली हे पहिले लोकनिगम निर्माण करण्यात आले.
अ) आयुर्विमा महामंडळ ब) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया क) दामोदर व्हाली कॉर्पोरेशन ड) इंडियन एअर लाईन्स
Option 2
- 11 मुळे उत्पादन अधिक कौशल्याने व कमी खर्चात होऊ शकते.
अ) सहकार ब) खासगीकरण क) जागतिकीकरण ड) समाजवाद
Option 2
- 12 च्या मते कृतीशील, ध्येयनिष्ठ अशी प्रशासकीय व्यवस्था म्हणजे विकास प्रशासन होय.
अ) एडवर्ड विडनर ब) फेनसोड क) मॉन्टेगो मेरी ड) गोस्वाम

Option 1

13 नवलोक व्यवस्थापना विषयीचा 'रिइन्व्हेंटिंग गव्हर्नमेंट' हा ग्रंथ साली डेव्हिड ओसबार्न व टेड ग्याब्लेर यांनी लिहिला.

अ) १९६० ब) १९७० क) १९९२ ड) १९८०

Option 3

14 'विकास प्रशासन' हे लोकप्रशासना प्रमाणेच कोणत्या प्रकारचे शास्त्र आहे?

अ) नैसर्गिक ब) भौतिक क) सामाजिक ड) आर्थिक

Option 3

15 कोणत्या दशकात 'नव लोकप्रशासन' ही संकल्पना विकसित झाली?

अ) १९६० ब) १९७० क) १९८० ड) १९९०

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 अधिकार परंपरेचे तत्व

Ans:

2 समन्वयाची प्रक्रिया

Ans:

3 भारतातील खाजगीकरण

Ans:

4 नवलोक प्रशासनाची वैशिष्ट्ये

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 केंद्रीकरण व विकेंद्रीकरण निश्चित करणारे घटक लिहा.

Ans:

2 लोक निगमांवरील मंत्रिमंडळाचे नियंत्रण स्पष्ट करा.

Ans:

3 नवलोक व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये लिहा

Ans:

4 विकास प्रशासनाची कार्ये स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 संघटनेतील रेषा व सल्लागार घटक विस्तृतपणे स्पष्ट करा.

Ans:

2 विकास प्रशासन म्हणजे काय? विकास प्रशासनाचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

Ans:
